

Cvičení 7: Limity funkcí

1 Limity funkcí (snadné)

Spočtěte následující limity funkcí pro $m, n \in \mathbb{N}$

(a) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\cos(x)+1}{\cos(x)-1},$

(b) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{x^2-1}{2x^2-x-1},$

(c) $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^2-1}{2x^2-x-1},$

(d) $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^3-3x+2}{x^4-4x+3},$

(e) $\lim_{x \rightarrow 1} [x] - x,$

(f) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{(1+mx)^n - (1+nx)^m}{x^2},$

(g) $\lim_{x \rightarrow 0} e^{\frac{\sqrt[3]{1-x^2}-1}{5x^2}}.$

2 Limity funkcí (obtížnější)

Spočtěte následující limity funkcí pro $a, b \in \mathbb{R}, b \neq 0$ a $m, n \in \mathbb{N}$

(a) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{1-\cos(x)}{x^2},$

(b) $\lim_{x \rightarrow 0} \sin\left(\frac{1}{x}\right),$

(c) $\lim_{x \rightarrow a} \frac{\tan(x)-\tan(a)}{x-a},$

(d) $\lim_{x \rightarrow 0^+} (1+x)^{\frac{1}{x}},$

(e) $\lim_{x \rightarrow \pi} \frac{\sin(mx)}{\sin(nx)},$

(f) $\lim_{x \rightarrow 1} (1-x) \log_x(2),$

(g) $\lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{1+x2^x}{1+x3^x}\right)^{\frac{1}{x^2}},$

(h) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln(a+x)+2\ln(a-x)-2\ln(a)}{x^2}, \quad a > 0,$

(i) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln(\cos(ax))}{\ln(\cos(bx))},$

(j) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln(\tan(\frac{\pi}{4}+ax))}{\sin(bx)},$

(k) $\lim_{x \rightarrow 0^+} (\cos(\sqrt{x}))^{\frac{1}{x}},$

(l) $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{\sin(\pi x^a)}{\pi x^b}.$

3 Derivace

Spočtěte

$$\mathcal{F}[f(x)] = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(x+h) - f(x)}{h}$$

pro

(a) $f(x) = x^\alpha, \quad \alpha \in \mathbb{R},$

(b) $f(x) = \sin(x),$

(c) $f(x) = \cos(x),$

(d) $f(x) = e^x,$

(e) $f(x) = \ln(x),$

(f) $f(x) = \arctan(x).$

4 Užitečné vztahy

Známé limity jsou

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{e^x - 1}{x} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin(x)}{x} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln(1+x)}{x} = 1.$$

Platnost ukážeme později.

Symboly o a O :

Nechť $a \in \mathbb{R}^*$, $\delta > 0$ a f, g jsou definované na prstencovém okolí $P(a, \delta)$, přičemž g je zde kladná. Pokud

$$\lim_{x \rightarrow a} \frac{f(x)}{g(x)} = 0,$$

potom píšeme $f = o(g)$ pro $x \rightarrow a$.

Pokud existuje $c > 0$ tak, že

$$\forall x \in P(a, \delta) : |f(x)| < cg(x),$$

pak píšeme, že $f = O(g)$ pro $x \rightarrow a$.

Heineho věta:

Nechť $a \in \mathbb{R}^*$, $M \subset \mathbb{R}$, $P(a, \delta) \cap M \neq \emptyset$ pro každé $\delta > 0$, $f : M \rightarrow \mathbb{R}$ a $A \in \mathbb{R}^*$. Pak jsou ekvivalentní následující tvrzení

- $\lim_{x \rightarrow a} f(x) = A$,
- $\forall x_n \subset M : x_n \neq a \forall n \in \mathbb{N}$ a $\lim_{n \rightarrow \infty} x_n = a$ platí, že $\lim_{n \rightarrow \infty} f(x_n) = A$.

Limita složené fce: Nechť $c, A, B \in \mathbb{R}^*$, $f(x)$ je definovaná na nějakém prstencovém okolí A , fce $g(x)$ je definovaná na nějakém prstencovém okolí c ,

$$\lim_{x \rightarrow A} f(x) = B, \lim_{x \rightarrow c} g(x) = A,$$

a platí alespoň jedna z podmínek

- $f(x)$ je spojitá v bodě A ,
- Na nějakém prstencovém okolí $P(c, \delta)$ fce $g(x)$ nenabývá hodnoty A .

Potom

$$\lim_{x \rightarrow c} f(g(x)) = B.$$

Sčítací vzorec pro tangenc je

$$\tan(a \pm b) = \frac{\tan(a) \pm \tan(b)}{1 \mp \tan(a) \tan(b)}.$$